

Årsberetning 2013

STIFTELSEN
ORGANDONASJON

Foto forside: Stiftelsen Organdonasjon

Ansvarlig redaktør: Hege Lundin Kuhle

Grafisk formgivning: Anne Berit Ringen

Trykk: HBO - Haugesund Bok & Offset AS

Papir: Multi Art Silk 150 gr

Opplag: 700

Stiftelsens formål og organisasjon

Stiftelsen Organdonasjon er en stiftelse med offentlig stadfestelse, og ble opprettet 6. mars 1997. Bak stiftelsen står 5 pasientorganisasjoner:

- Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL)
- Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte (LNT)
- Foreningen for hjerte- lungetransplanterte (FHILT)
- Foreningen for hjertesyke barn (FFHB)
- Norsk forening for cystisk fibrose (NFCF)

Vår visjon er at “Alle som trenger det skal få et organ”.

Vi jobber for å informere befolkningen om organdonasjon. Formålet er at flest mulig tar et positivt standpunkt, og sier ja som de deler med sine nærmeste.

Vi er også pådrivere overfor helsevesen og myndigheter for å sikre at nødvendige ressurser stilles til disposisjon for å redde liv.

Representantskapet er stiftelsens øverste myndighet. Hver organisasjon oppnevner en representant. Medlemmer i

representantskapet oppnevnes for 2 år av gangen. Representantskapet møtes årlig og velger styre, styreleder og revisor. Stiftelsen ledes av et styre på fem medlemmer. Ved utgangen av 2013 besto styret av Gisle Nødtvedt (LHL) (styreleder), Lars Skar (LNT), Halvor Brandt (FHILT), Trude Linja (FFHB) og Åshild Nymo (NFCF). Styret møtes 4 til 5 ganger i året. På styremøtene diskuteres planer, budsjetter og strategier, det orienteres om aktiviteten og det fattes vedtak av betydning for virksomheten.

Stiftelsens daglige drift ivaretas av vårt informasjonskontor som holder til på Frognerstranda 4 i Oslo. Kontoret besto ved utgangen av 2013 av 7 medarbeidere og 5,75 årsverk: Daglig leder Hege Lundin Kuhle (100 %), informasjonssjef Troels Mathisen (100 %), informasjonskonsulentene Anita Sele Kittelsen (85 %), Yina Chan (80 %) og Aleksander Sekowski (100 %), informasjonskoordinator Annette Halvorsen (70 %) og informasjonsassistent Christina Markussen (student på engasjement 40 %). En av medarbeiderne har vært sykemeldt hele året, så i realiteten består stiftelsen av 4,75 arbeidende årsverk. Utover engasjementstillingen som trådte i kraft annet halvår, har det ikke vært leid inn ytterligere arbeidskraft i løpet av året.

FERSKVARER

Litt uhøytidelig sies det at organer til transplantasjon er som ferskvarer. Det er svært begrenset hvor lenge de kan klare seg etter at de er tatt ut av donors kropp. Hjerter må opereres inn i mottager før det er gått fire timer, andre organer noe lenger tid.

Informasjonsarbeid er nesten også å sammenligne med ferskvarer. Det nytter ikke å lene seg tilbake og tenke at flere års godt informasjonsarbeid fra Stiftelsen Organdonasjon er tilstrekkelig. Umiddelbart etter at TV2 sendte serien «Livet på vent» sank antallet som sa nei til donasjon. Det siste året har antallet som sier nei igjen steget. Dette er foruroligende og innebærer at antall pasienter på ventelistene for nye organer stiger.

Stiftelsen Organdonasjon er avhengig av bevilgninger fra Staten. Størrelsen på disse er uendrede de siste årene. Dette innebærer at vårt informasjonsarbeid må reduseres. Dette er ingen ønskelig situasjon.

A handwritten signature in black ink that reads "Gisle Nødtvedt".

Gisle Nødtvedt, Styreleder
mai 2014

FÆRRE SA JA TIL ORGANDONASJON I 2013

Tallene fra 2013 viste at færre sa ja til organdonasjon enn året før. Det ble et avslag ved hvert tredje tilfelle der donasjon var aktuelt.

Organdonasjon er en viktig del av det etablerte behandlingstilbudet, og gir håp til stadig nye pasientgrupper. Dermed øker behovet, men donorratene holder ikke tritt. Vi i Stiftelsen Organdonasjon mener at økt tilskudd til informasjonsarbeidet er et viktig bidrag for å snu denne trenden.

På tross av en dårligere donasjonsrate, ligger Norge fortsatt i toppsjiktet i Europa på donasjon fra avdød giver, og foran våre naboland i Skandinavia. Derimot ser vi en nedgang i antall transplantasjoner både for nyre fra levende giver og fra avdød giver. Norge har lenge vært et foregangsland når det gjelder transplantasjon med nyre fra levende giver, en såkalt familiedonasjon. Nå har både Sverige og Finland et høyere antall. Det er spesielt for nyre at behovet øker raskt. Selv om mange nyrepasienter kan gå i dialyse i ventetiden, er dette for mange meget belastende, samtidig med at det koster samfunnet 10 ganger mer enn hva en transplantasjon ville koste. På lengre sikt er dette en stor samfunnsøkonomisk utfordring. Den gevinsten en nyretransplantasjon vil ha for samfunnsøkonomien og for livskvaliteten for hver enkelt pasient, er udiskutabelt positiv. Det er kun en økning i donasjonsraten som kan bidra til flere donasjoner.

Tallene for 2013 viser at en av tre sa nei til organdonasjon der dette spørsmålet kom opp på sykehuset. Har ikke den avdøde selv tatt stilling, blir det opp til de pårørende å avgjøre. I Stiftelsen Organdonasjon tror vi mange av avslagene skyldes mangel på kunnskap og usikkerhet om den avdødes vilje. Nettopp derfor er det viktig at så mange som mulig tar stilling til organdonasjon, og snakker om det med familien.

Stiftelsen Organdonasjon har arbeidet i mange år med informasjonsarbeid, og erfaringene viser at god informasjon også gjør at flere sier ja. Et godt eksempel på dette er serien *Livet på vent* som ble vist vinteren 2011. *Livet på vent* var en dokumentarserie i 8 deler, som fulgte pasienter på venteliste og frem til transplantasjonen. Dette var et samarbeid med Nordisk Film, TV2 og OUS, Rikshospitalet. Stiftelsen Organdonasjon bisto som

konsulenter, markedsførte serien i sosiale medier og tok hånd om spørsmål og tilbakemeldinger fra befolkningen. Denne serien satte temaet på dagsordenen som det aldri tidligere har vært gjort. Resultatet ble en kraftig nedgang i nei-andelen. Over tid glemmer folk denne serien, og nå, to år etter, er vi tilbake på "normalen", altså en nei-andel tilsvarende årene før serien. Dette viser at god informasjon som når bredt ut i befolkningen, også fører til at flere sier ja og at flere menneskeliv blir reddet.

Ved utgangen av 2013 sto 365 pasienter på venteliste for et nytt organ, hvorav 266 ventet på nyre. Norge har fortsatt blant verdens korteste ventelister og ventetider sett i forhold til befolkningstallet. I løpet av året døde 35 pasienter på ventelisten, mens 21 pasienter ble tatt av ventelisten da de ble for dårlige i ventetiden. Det vil alltid være en venteliste, men bedre tilgang på donorer vil kunne redusere denne, og gjøre ventetiden kortere. Det vil kunne gi økt håp til mange.

NØKKELTALL 2013:

- 28 % sier nei til organdonasjon (17 %)
- 469 pasienter har fått nye organer (478)
- 111 organdonorer (117)
- 365 personer på venteliste (297)

Tall i parentes er fra 2012.
(Kilde: OUS, Rikshospitalet)

STIFTELSEN ORGANDONASJON – INFORMASJONSKONTORET

Stiftelsen Organdonasjon kan nok en gang se tilbake på et aktivt år med gode prosjekter, som har gjort temaet organdonasjon enda mer synlig.

Vi har hatt et år med høyt arbeidspress. Med 4,75 arbeidende årsverk og stadig større aktivitet i sosiale medier, økt frivillig engasjement, større etterspørsel etter vår kompetanse fra skoler og media, samt flere samarbeidsprosjekter, er det med stolthet vi kan se tilbake på hva vi har fått til.

Dette på tross av at året har vært spesielt utfordrende pga. stram økonomi. Vi har for tredje året på rad fått 5 millioner i driftsstøtte, altså i realiteten en nedgang i antall disponible midler. Resultatet er at vi har måttet velge bort og redusere mange gode prosjekter. Det er blitt lagt et stort press på medarbeiderne om å oppnå gode avtaler og samarbeid, noe som tar mye av den verdifulle tiden de i stedet kunne brukt på informasjonsarbeidet.

Våre medarbeidere innehar bred teoretisk kunnskap og stor erfaring fra en rekke fagområder. Dette utgjør en stor ressurs for informasjonskontoret, som gjør at vi kan håndtere en rekke forskjellige oppgaver. Noen har også virkelig følt på kroppen hva organdonasjon betyr.

HEGE LUNDIN KUHLE, daglig leder, markedsøkonom, ble ansatt i 2003. Hun har erfaring fra frivillig arbeid i Foreningen for hjertesyke barn, og fra reklamebransjen og forlagsbransjen. Hege tar hånd om den daglige driften, kontakt med fagmiljøet, helsemyndigheter og politikere, samt pressearbeid.

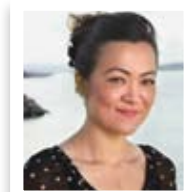
TROELS NORMANN MATHISEN, informasjonssjef, ble hjerte-, lunge- og levertransplantert i 1998. Han har arbeidet i Stiftelsen Organdonasjon siden 2009. Troels er utdannet innen samfunnskunnskap og psykologi. Troels går nå på arbeidsavklaringspenger mens han venter på nyre.

ALEKSANDER SEKOWSKI, informasjonskonsulent og webredaktør, har arbeidet i Stiftelsen Organdonasjon siden mai 2012. Han er utdannet innen film og

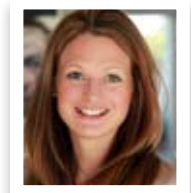

kognitiv psykologi. Han arbeider spesielt med kommunikasjon via digitale plattformer, samt bilde- og tekstproduksjon.

YINA CHAN, informasjonskonsulent, ble lungetransplantert i 2009. Hun har arbeidet i Stiftelsen Organdonasjon siden mai 2011. Yina er utdannet fotograf. Hun arbeider bl.a. med undervisning og oppfølging av våre "Frivillige undervisningskonsulenter", samt bildeproduksjon.

ANITA SELE KITTELSEN, informasjonskonsulent, har arbeidet i Stiftelsen Organdonasjon siden februar 2011. Hun jobber med nettverksbygging ut mot fagmiljø og næringsliv. Anita gikk ut i permisjon i desember.

ANNETTE HALVORSEN, prosjektkoordinator, ble ansatt i 2007. Annette er utdannet innen markedsføring, IKT og grafisk design. Hun har blant annet ansvaret for frivilligheten, arrangementer og donorkortet.

CHRISTINA MARKUSSEN, prosjektkoordinator, ble ansatt i 2013. Hun studerer ved Markedshøyskolen. Christina jobber med administrative oppgaver og prosjektarbeid.

ANNIKEN BACKE LUNDGAARD, prosjektkoordinator, ble ansatt i januar 2014. Hun har utdannelse innen økonomi, markedsføring og psykologi, og har erfaring fra bank- og eventbransjen. Hun arbeider nå med administrative oppgaver og prosjektstyring.

VÅR AKTIVITET I 2013

Vi har en visjon om at "Alle som trenger det skal få et organ". Derfor arbeider vi for at befolkningen sier ja til organdonasjon som de deler med sine nærmeste, og dermed gjør det mulig for flere å få livet i gave.

Vi arbeider for en god dialog og et samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og Stortinget, og påpeker at nok ressurser må stilles til disposisjon så flere liv kan reddes.

Vi samarbeider nært med helsevesenet. Vi understreker viktigheten av at donorsykehusene får de beste forutsetninger for å drive donorvirksomheten, og at OUS, Rikshospitalet til enhver tid har nok kapasitet til å foreta transplantasjoner.

Vi arbeider for å få befolkningen til å si ja til organdonasjon. Vi distribuerer donorkortet og gjør tilgjengelig god informasjon og aktivitet om temaet i flere kanaler. Overfor pressen bidrar vi med kommentarer, riktig faktastoff og cases, og tips til gode saker å formidle. Vårt informasjonskontor ivaretar en nær dialog med alle som er interessert i temaet.

"VÅRE" PASIENTORGANISASJONER

Pasientorganisasjonene utgjør en viktig "medlemsmasse" for Stiftelsen Organdonasjon, da vi ikke selv har noen medlemmer. Det arbeidet vi gjør, gjør vi på vegne av alle de pasientene som venter på et nytt organ. De fem pasientorganisasjonene som står bak oss, representerer personer som enten har fått organer, eller kronisk syke pasienter som kanskje vil behøve et organ i fremtiden. Disse medlemmene er viktige ambassadører for saken og deres frivillige innsats er av stor betydning. På Donasjonsdagen og Valentinsdagen utgjør disse frivillige en viktig ressurs sammen med organisasjonenes synliggjøring av temaet.

ANDRE FRIVILLIGE

Sosiale medier er blitt en viktig arena for å rekruttere frivillige. Mange kontakter oss med ønske om å gjøre noe for vår gode sak. På Donasjonsdagen og Valentinsdagen, gjør de frivillige det mulig å ha flere stands rundt om i landet. Vi har gode rutiner for å skolere frivillige slik at de har nok kunnskap om temaet. Disse frivillige utgjør en stor ressurs for oss, og gjør det mulig å nå bredere ut i befolkningen med informasjon om organdonasjon.

NORDISK SAMARBEID

Stiftelsen Organdonasjon har i løpet av 2013 etablert et tett samarbeid med MOD (Mer Organdonation) i Sverige. Via MOD fikk vi mulighet til å møte ansvarlige hos Sosialstyrelsen, Sosialdepartementet og Donationsrådet som jobber med temaet organdonasjon. MOD har utvidet sin undervisningsdel etter vår modell der de nå har rekruttert frivillige til å hjelpe med å undervise. Sammen med organisasjonen 7Liv i Danmark har Sverige, Danmark og Norge hatt interessante workshops og meningsutvekslinger.

EUROPEISK SAMARBEID

Stiftelsen Organdonasjon knytter stadig flere kontakter på tvers av landegrensene. Vi følger med på hva øvrige land gjør for å promotere organdonasjon, og flere ganger deler vi gode kampanjer fra utlandet på Facebook. Vi har også hatt besøk av den Belgiske organisasjonen Franklin Sleuter Foundation og delt erfaringer. Også i 2013 var vi tilstede i EU, denne gang på Journalists' Workshop i sammen med Helsedirektoratet, og også delt materiell og erfaringer elektronisk. Det er flere land som har vist stor interesse for måten vi kommuniserer temaet organdonasjon på her i

Norge, både ved utstrakt bruk av digitale plattformer og vår positive tilnærming til saken. Vårt fokus er at organdonasjon er det gode, og at det skal være enkelt å si ja.

VÅRT SAMARBEID MED FAGMILJØET VED OUS, RIKSHOSPITALET OG DONORSYKEHUSENE

Vi har et godt samarbeid med helseforetakene og NOROD (Norsk opplæringsorgan for organdonasjon). Vi har i flere sammenhenger stilt opp sammen, både i media og i opplæringsammenheng. Slik fremstilles temaet organdonasjon på en helhetlig måte, både fra et helse- og et befolkningsperspektiv. Dette fellesskapet er med på å gi en trygg og faglig tung presentasjon av temaet, noe både befolkningen og helsepersonell har nytte av. Vi har opparbeidet en god praksis på hvilke type spørsmål vi besvarer og hva som er naturlig at fagmiljøet tar hånd om.

VÅRT SAMARBEID MED HELSEDIREKTORATET

Stiftelsen Organdonasjon har siden 2003 vært en post på Statsbudsjettet, og det er denne støtten som utgjør grunnlaget for virksomheten. Det har ikke vært økning i bidraget de siste tre årene, og Helsedirektoratet har anbefalt oss å søke midler fra næringslivet for å kunne øke aktiviteten. Det er på grunnlag av søknad fra oss med forslag til aktiviteter og budsjett at Helsedirektoratet bevilger sitt bidrag. Ved endt år rapporterer vi bruk av midler og resultater til Helsedirektoratet. Vi er også representert i Norsk fagråd for organdonasjon med sekretariat i Helsedirektoratet. Der er vi bidragsytere i debatten om hvordan man skal øke donasjonsraten samt de utfordringer man står overfor der.

POLITISK ARBEID

Stiftelsen Organdonasjon er politisk uavhengig, og dialog med stortingspolitikere, partigrupper og partienes ungdomsrepresentanter er verdifullt og viktig. Spesielt viktig er det å få delt med dem den erfaring vi sitter på og vår kunnskap om hva som skal til for å øke donasjonsraten.

Politikere viser stort engasjement for temaet, noe som betyr mye for saken, men det er viktig at dette engasjementet blir brukt på best mulig måte. Der mener vi å ha noe å bidra med, og ønsker enhver dialog med politikere velkommen. I sommer 2013 hadde vi for første gang stand på den politiske møteplassen "Arendalsuka". Der traff vi en rekke partigrupper og en engasjert del av befolkningen.

PRESSE SAMARBEID

Fra oppsummeringen av presseklipp for året 2013, er det helt klart at organdonasjon er et tema det skrives ofte om. I følge nyhetsportalen Intermedium hadde vi totalt 1379 artikler i media i 2013 (1153 i 2012). Statistikken fra Notified viser at vi ble nevnt 4973 ganger i 2013 (i blogger, på Twitter, på Facebook, i videoklipp og ulike samtalefora).

Vi bidrar med informasjon og kunnskap, samt synspunkter på forskjellige problemstillinger og forslag til temaer og vinklinger. Vi har også i løpet av året deltatt i flere programmer både på tv og radio. Vi hjelper med å finne frem til berørte personer som vil stille opp for saken i media. Temaet blir stort sett formidlet på en god og riktig måte, men de senere år er det blitt en utfordring å unngå at det også fremkommer dato for organdonasjon og transplantasjon. Dette skal være anonymt av hensyn til de berørte som kanskje ikke ønsker en kobling.

SAMARBEID MED UDANNINGSINSTITUSJONER

Vi har i flere år arbeidet nært med studenter som har valgt organdonasjon som tema for oppgaver og arrangementer. Slike samarbeid er nyttige, og flere gode prosjekter er blitt realisert. Vi ser det hensiktsmessig å sette av godt med tid til studentsamarbeid. Studentene tilfører oss nye ideer og vi gir ungdommen kunnskap om organdonasjon og skaper engasjement hos en gruppe som vil være viktige ambassadører for saken.

DONORKORTET

Donorkortet er det synlige beviset på at du har tatt stilling. Donorkortet er tilgjengelig i donorkortbrosjyren, som utskrift fra nettside, eller som egen applikasjon til smarttelefoner.

Med et donorkort i lommeboken, har man skrevet under på at man har informert sine nærmeste. Med donorkortet på mobilen, velger man selv to navn fra telefonlisten som får SMS om at du har fått deg et elektronisk donorkort. På denne måten vet de hva du mener.

Det er ditt valg som gjelder, men skulle ulykken være ute, er det dine nærmeste som skal bekrefte din vilje. Da er det viktig at de vet, da slipper de å ta avgjørelsen på dine vegne.

Donorkortet i papirutgave finner man i donorkortbrosjyren på blant annet apotek og legekantor. Her er kortet plastbelagt på den ene siden. I brosjyren finner man to klistremerker, som viser at man sier ja til organdonasjon. Disse kan festes på mobiltelefonen, bilruten eller andre steder man måtte ønske. Kortet kan også skrives ut fra donorkort.no. Donorkortet oppbevares i lommeboken.

Dersom det blir slitt, kan man når som helst skaffe seg et nytt. Donorkortet kan også lastes ned som applikasjon til mobilen. Da får de pårørende informasjon via sms om at man har fått seg et elektronisk donorkort.

Det skal ikke koste noe å få seg et donorkort. Derfor er vi takknemlige for alle kanaler som bistår med distribusjonen, det være seg helseinstitusjoner, butikker, arbeidsplasser og nettsider.

DONORKORTBROSJYREN – DISTRIBUSJON

I 2013 har det blitt distribuert ut totalt 402 245 donorkortbrosjyrer. Dette er en nedgang fra 2012 (Da ble det sendt ut 427 118 brosjyrer). Pga begrensede midler, har det vært påkrevd, de siste årene, å redusere trykkostnader og kostnader i forbindelse med distribusjon av donorkortbrosjyrer.

I forkant av Donasjonsdagen 26. oktober ble det sendt ut 25 000 brosjyrer til 495 legekantorer. Disse legekantorere har en monitor på venterommet som viser informasjonsfilm om organdonasjon (Hvilepuls). I tillegg ble det sendt ut 105 000 donorkortbrosjyrer til 2100 adresser (skoler, sykehus, blodbanker, legekantorer, apotek og andre instanser). Det ble også sendt ut 90 500 brosjyrer til frivillige på 115 stands rundt om i landet. Totalt ble det sendt ut 220 500 brosjyrer i forbindelse med Donasjonsdagen.

Vi har et godt samarbeid med apotekkjedene Norsk Medisinal Depot (NMD), Apokjeden AS og Boots Norge AS. De siste årene har de distribuert donorkortbrosjyrer til sine apotek, kostnadsfritt for oss. Etter forespørsel fra apotek, legekantorer og andre instanser, sender vi ut pak-

Selv om donorkortet har endret seg gjennom årene er alle utgaver like gyldige. Donorkortet skal ikke sendes inn noe sted, men oppbevares i lommeboken.

Blir det slitt ut, kan man bare hente et nytt på legekantoret eller apoteket, skrive ut fra www.organdonasjon.no, eller laste det ned til sin smarttelefon.

ker med donorkortbrosjyrer fortløpende, vederlagsfritt. Da enkeltutsendelser fra oss blir for kostbart, oppfordrer vi enkeltpersoner til å hente brosjyrer på sitt nærmeste apotek eller legekantor.

Donorkortet ble lansert i 2003. Fra lanseringen til utgangen av 2013 er det sendt ut 6,2 millioner donorkortbrosjyrer til befolkningen.

DONORKORTET PÅ INTERNETT

Donorkortet på internett, er en PDF-fil man selv skriver ut. Dette fungerer godt for dem som vil ha et fysisk kort, men av en eller annen grunn ikke får tak i brosjyren. Totalt ble den skrevet ut litt over 1000 kort i fjor. Det

viser at det er en moderat interesse for denne løsningen sett i forhold til det "ekte" kortet og donorkortapplikasjonen.

DONORKORT PÅ MOBILTELEFONEN

Norge var først i Europa med å lansere et elektronisk donorkort for smarttelefoner. I 2013 ble det lastet ned 25 034 donorkort til mobiltelefoner. 8. mai passerte den 100 000 nedlastinger, noe som ble markert i sosiale medier. Ved utgangen av 2013 var den totalt lastet ned 120 000 ganger, og viser at den er meget populær. Applikasjonen er tilgjengelig for de tre største mobilplattformene (iPhone, Android og Windows phone).

FOREDRAG OG UNDERVISNING

De fleste svarer ja på spørsmålet om de ville tatt i mot et organ hvis det kunne reddet livet deres. Fra det er veien kort til å svare ja på spørsmålet om man vil gi. Med riktig og god kunnskap om temaet, er det lettere å ta et positivt standpunkt.

Personlig oppmøte og dialog er et svært viktig virkemiddel for å nå ut med informasjon om organdonasjon. På denne måten kommer vi tettere på befolkningen, og gir dem umiddelbare svar på det de måtte lure på. Trygghet til temaet er en avgjørende faktor for å velge å si ja til organdonasjon.

For å hjelpe til med å nå ut til alle som ønsker besøk fra Stiftelsen Organdonasjon får vi hjelp av våre ”Frivillige undervisningskonsulenter”. Disse har selv opplevd hva det vil bety å motta livet i gave. Våre frivillige undervisningskonsulenter har fått god opplæring om organdonasjon og transplantasjon, og hvordan formidle denne kunnskapen videre. Ved at de også deler sin personlige historie, blir de viktige sannhetsvitner. Konsulentene våre er til stor og uvurderlig hjelp i undervisningsarbeidet.

VIDEREGÅENDE SKOLE

Stiftelsen Organdonasjon tilbyr gratis undervisning til videregående skole og andre utdanningsinstitusjoner, et tilbud som blir stadig mer kjent og etterspurt.

Vårt skoleprosjekt ”En Gave for Livet” har siden oppstart i 2007, vokst til å bli en stor del av informasjonsarbeidet vårt. Organdonasjon er en del av pensum på lærerplanen i biologi på videregående skoler med et eget kapittel i læreboken. Mange lærere ser at vi kan tilby mer kunnskap og et større perspektiv på temaet, som øker forståelsen for organdonasjon. I tillegg er det den menneskelige faktoren, sannhetsvitnet, beviset på at organdonasjon redder liv, som gir undervisningen en nærhet til temaet. Alle som underviser om organdonasjon er selv transplanterte.

Undervisningen består av en film, en faktadel, og historien til den som underviser (den transplanterte).

I 2013 har vi holdt 38 foredrag om organdonasjon og nådde ut til 1690 personer. Det er en økning fra året før, da vi var på 23 besøk og underviste 997 personer. Dette utgjør en økning på 41 % i antall personer som vi har informert om organdonasjon.

Det er flere logistiske utfordringer som gjør det krevende å øke aktiviteten. Det går mye tid på å booke inn skolebesøkene og koordinere konsulentene. Det har vært effektivt med turnéer, men disse er krevende. Det er ikke alle som har kapasitet til dette, og det er viktig å ta hensyn til at konsulentene er immundempet og trenger hvile. Våre planer videre for dette prosjektet er å lære opp flere frivillige som kan hjelpe til å undervise.

UTDANNING AV HELSEPERSONELL

Utdanning av helsepersonell blir i første hånd ivaretatt av NOROD (Norsk opplæringsorgan for organdonasjon). Vi har, ofte i samarbeid med NOROD, bidratt til denne opplæringen. Våre bidrag i denne sammenheng, er relatert til informasjon om vårt arbeid og våre prosjekter av

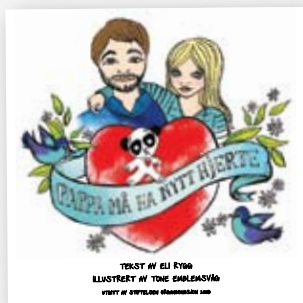
interesse for helsepersonell samt bidratt med historier om livet før og etter en transplantasjon. Vi har også formidlet frivillige som vil dele sin historie i undervisning.

BEDRIFTSBESØK

Vi tilbyr foredrag og undervisning for bedrifter som ønsker å sette temaet organdonasjon på dagsordenen. Dette er samarbeid både av økonomisk eller ikke-økonomisk art, alt etter omfanget på arrangementet og type organisasjon eller bedrift vi besøker. Noen bedrifter ønsker å ha donorkort fremme for sine ansatte og besøkende, andre ønsker foredrag, stands og aktiviteter. Det er også bedrifter som velger å støtte opp med personale som vil arbeide for temaet på for eksempel Donasjonsdagen eller Valentinsdagen.

BARNEBOKEN "PAPPA MÅ HA NYTT HJERTE"

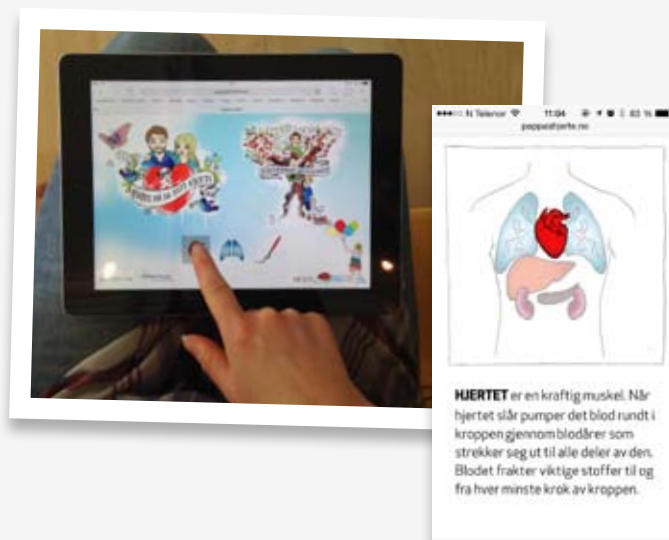
Boken som ble utgitt i 2011, kommer nå i digital utgave. Boken har to parallelle historier, en om organdonasjon og en om transplantasjon.

Boken er beregnet på barn i skolealder som hjelp og støtte for både helsepersonell og foresatte i samtalen om temaet. Teksten er skrevet av Eli Rygg, som i tillegg til å være forfatter også er barnepedagog. Illustrasjonene er laget av Tone Emblemsvåg.

Boken deles gratis ut til sykehusene slik at de kan gi denne ut til familier der barn er berørte. Den er også tilgjengelig ved landets skolebibliotek og folkebibliotek, og for salg i bokhandelen. Boken har blitt svært godt mottatt, blant helsepersonell og pårørende. I løpet av året ble den også oversatt til svensk i regi av MOD (Mer Organdonation), som vi samarbeider nært med.

I løpet av året har vi arbeidet med å ferdigstille den digitale utgaven av boken. Den digitale versjonen blir tilgjengelig på nettsiden pappashjerte.no. Nettsiden har responsivt design og vil således fungere på alle type plattformer, fra mobil, nettbrett, laptop til stasjonære datamaskiner. På nettsiden kan man både lese og lytte til historiene, som er lest inn av Eli Rygg og Johanne Kuhle. Nettsiden har også flere aktiviteter der man kan lære mer om organene, løse

et puslespill og printe ut tegninger som man kan fargelegge. Man kan også fargelegge noe på nettsiden.

Ved å digitalisere boken sørger vi for at alle har mulighet til å benytte seg av innholdet til enhver tid. Den vil bli mer tilgjengelig og gi flere bruksområder. Blant annet vil den bli tilgjengelig for skolevesenet. Det er stadig oftere at barn opplever å være berørte til enten noen som har fått eller venter, eller til noen som brått er gått bort og spørsmålet om organdonasjon er kommet opp. Boken vil være et godt verktøy når læreren skal forklare og elevene skal forstå.

Prosjektet er støttet av ExtraStiftelsen og BarnsBeste.

SOSIALE MEDIER OG DIGITAL KOMMUNIKASJON

Stiftelsen Organdonasjon har opparbeidet seg høy kompetanse og bred erfaring i bruk av digitale plattformer i informasjonsarbeidet, og når med dette bredt ut i befolkningen på tross av stramme økonomiske rammer.

FACEBOOK

En overveiende del av vår kontakt med befolkningen skjer nå via Facebook og de andre sosiale mediene. Tendensen til utflåting i tilsigt av nye tilhengere fortsetter, men ser nå ut til å stabilisere seg. Vi registrerer en 13 % nedgang fra 2012 til 2013, hvilket er nokså likt nedgangen vi så fra 2011 til 2012. Totalt fikk vi 9549 nye tilhengere, hvilket utgjør 26 pr. dag. Likevel ser vi en nokså stor økning i rekkevidde (totalt antall personer nådd) og engasjement (23 % i 2012 og 28 % i 2013). Dette er blant annet et resultat av økt fokus på innhold som folk er opptatt av og engasjerer seg i.

Å skape engasjement blant våre tilhengere er nå like viktig – eller viktigere – enn å øke tilhengermassen. Med høyt engasjement blant våre tilhengere, vil disse også dele til sine venner, som igjen fører til at flere liker siden. Stadig flere sider og aktiviteter vokser frem i Facebook-økosystemet, og konkurransen er høyere enn noensinne.

Facebook har de siste årene også endret policy og forretningsmodell vesentlig, og begrenser nå den såkalte organiske spredningen (ubetalt), for å tvinge frem mer betalt annonsering for å nå frem. Dette tar vi konsekvensene av, og ser det som helt nødvendig å bruke betydelig større summer på Facebook-annonsering i fremtiden.

HJEMMESIDER

118 363 personer besøkte sidene organdonasjon.no i 2013, som ga til sammen 149 669 sidevisninger. Dette var en nedgang fra i fjor, og skyldes primært at det har vært liten grad av annonsering med link til hjemmesidene i 2013. Mye av fokuset har ligget på produksjon av nye hjemmesider, fremfor å skape nytt innhold til gamle sider.

Arbeidet med de nye sidene tok til for fullt høsten 2013. Design og mediebyrået Halogen har gitt oss mange verdifulle arbeidstimer i prosessen med å utvikle sidene. Det er mye nytt innhold som er blitt produsert, og sidene vil lanseres våren 2014.

Hvordan man skal bli donor og hvor man finner donorkort, vil være det første man møter på, da vi vet av analyser at dette er hva folk søker når de besøker sidene våre. I tillegg vil vi presentere de sterke historiene til folk som er blitt berørt av organdonasjon, og hvordan man kan støtte oss i form av arbeidsinnsats eller økonomiske bidrag. Det er også utarbeidet en omfattende kunnskapsdatabase, der man finner svar på de aller fleste spørsmål om organdonasjon og transplantasjon. Sidene er minimalistiske og oversiktlige, og fungerer utmerket også på håndholdte terminaler, som ulike smartmobiler (trafikken fra disse utgjør nå rundt 50 % av totalen).

INSTAGRAM

Snittalderen på våre tilhengere på Facebook øker stadig. Vi ser at de yngre brukerne migrerer til andre plattformer, spesielt billedelingstjenesten Instagram. Her er fokus på bilder, med så lite tekst som mulig.

Her deler vi bilder fra skolebesøk, folk som viser donorkortet sitt, aktiviteter og annet som berører organdonasjon. Vi er tilstede og "liker" og deler andres bilder som har med organdonasjon å gjøre. Tilhengerskaren økte mye i 2013, og er nå på ca 1215 følgere.

YOUTUBE

YouTube er uten sammenligning den mest populære videodelings-tjenesten på internett i dag. Alle filmer og videomateriell produsert for Stiftelsen Organdonasjon er å finne på YouTube-kanalen "organdonasjon", som også er knyttet opp mot Facebook-sidene.

I 2013 var det til sammen 6094 visninger på filmene som ligger ute. Historien om 3 måneder gamle, levertransplanterte Martine er fortsatt den mest sette filmen – 1228 ganger.

På høsten startet vi forsøk med produksjon av eget materiale. To videohilsener til de frivillige ble brukt i forbindelse med Donasjonsdagen, og fikk en god mottagelse.

TWITTER

Twitter er et viktig verktøy i vår kommunikasjon med media, politikere, medisinsk fagpersonell og andre som er interessert i organdonasjon. Totalt 1402 følger oss i dag. Antall følgere økte jevnt i 2013.

NETTANNONSERING

Bruken av betalt annonsering på Facebook, såkalt promotering, har vært mye brukt. Etter at Facebook begynte å regulere organisk spredning, er det nå nødvendig å betale for å få den samme eksponeringen, som tidligere var gratis. Øvrig digital annonsering har begrenset seg til VG Nett, primært rundt Donasjonsdagen.

OPPFØRING I NETTKATALOGER OG ANNET

Samtlige oppføringer i nettkataloger (slik som 180.no, 1881.no, gulesider.no, etc.) ble evaluert i løpet av 2013. Trafikken inn fra de fleste av disse sidene viste seg å være relativt liten. Rundt 98 % kommer inn til oss fra Google. De aller fleste oppføringene ble slettet eller redusert til "grunnoppføring". De sparte midlene fra dette vil bli kanalisert inn i andre former for annonsering.

DONASJONSDAGEN

Donasjonsdagen lørdag den 26. oktober ble markert for 8. gang med 115 stands rundt om i landet. Over 400 entusiastiske frivillige deltok.

STANDS

Med 115 stands rundt om i landet, ble det delt ut flere tusen donorkortbrosjyrer. Mange frivillige fra pasientorganisasjonene stilte opp, samt engasjerte tilhengere fra Facebook. Ukentlige postinger førte til flere påmeldinger. Alle ble oppfordret til å melde seg på via nettpåmeldingen donordag.no. Her kan standkontakter og deltagere registrere seg i sitt distrikt. Informasjon om organdonasjon og de mest stilte spørsmål kan man også finne på nettsiden. Systemet er enkelt og brukervennlig, men trenger en oppgradering og forbedring i fremtiden.

MATERIELLPAKKER

119 materiellpakker ble sendt ut kostnadsfritt til standkontaktene rundt om i landet. Følgende produkter ble distribuert: Donorkortbrosjyrer, holdere, multiluer, refleksvester, plakater, buttons og ballonger. Totalt 90 500 donorkortbrosjyrer ble sendt ut i disse pakkene (16 000 brosjyrer bare i Oslo).

MASSEUTSENDELSE

I år ble det sendt ut 105 000 donorkortbrosjyrer til 2 100 adresser (skoler, sykehus, blodbanker, legekontorer, apotek og andre instanser) i forkant av Donasjonsdagen.

Samarbeidet med apotekkjedene Norsk Medisinaldepot (NMD), Boots Norge AS

og Apokjeden er verdifullt. I år som i fjor sendte de ut donorkortbrosjyrer til sine apotek kostnadsfritt for oss. I tillegg ble det sendt ut 24 250 donorkortbrosjyrer til alle fastleger i landet som har installert monitor med informasjonfilm om organdonasjon (prosjektet Hvilepuls).

PLAKATER – TAKKEKAMPANJE FRA 2012

Pga. begrensede midler, ble fjorårets kampanjemateriell brukt, med transplanterte Torunn, Linn og Marthin på plakatene. Målet med kampanjen er å si ”tusen takk” til alle som sier ja til organdonasjon, og vise resultatet av hva et ja betyr. Plakatene ble distribuert ut til alle standene rundt om i landet. I år måtte trafikkplakater velges bort.

ANNONSERING

Både før og etter Donasjonsdagen ble det kjørt annonsekampanjer i aviser, blader og på internett. Flere aviser og blader satte annonsene på trykk gratis. SMS annonse med hjertetransplanterte Torunn ble vist på VG nett 24. oktober og 26. oktober. Informasjon om kampanjen ble lagt ut på hjemmesider og Facebook. Instagram og Twitter ble også benyttet til å minne om dagen.

PRESSEOMTALE

22. oktober ble pressemeldingen ”Donasjonsdagen 2013 – Et ja ga Ferdinand nytt hjerte” sendt ut både lokalt og regionalt. Pressemeldingen ”Ditt ja kan redde sju menneskeliv” ble sendt ut 25. oktober, med oppfordring fra helseministeren om å fylle ut donorkort. På bakgrunn av pressemeldingene ble det publisert ut flere artikler og personlige historier. Totalt sett ble pressdekningen bra.

VALENTINSKAMPANJE

Organdonasjon har nå etablert seg som et viktig tema på denne ellers kommersielle dagen, med budskapet om å gi den aller fineste gaven; si ja til organdonasjon.

Torsdag den 14. februar ble Valentinsdagen markert for 6. gang. Med over 100 frivillige fordelt på 40 stands rundt om i landet, slo vi alle tidligere rekorder. Dette viser at organdonasjon har blitt et tema som opptar og engasjerer mange. Frivillige ønsker å vise kjærlighet og omtanke for andre på Valentinsdagen, ved å dele ut donorkortbrosjyrer og annet materiell om temaet.

SAMARBEID MED KJØPESENTRER

For andre år på rad hadde vi et vellykket samarbeid med CC Vest kjøpesenter i Oslo. De har valgt å sette fokus på organdonasjon med kampanjedager på senteret. Stiftelsen Organdonasjon hadde stand på senteret under hele kampanjeuken (fra 8. – 16. februar), hvor frivillige også stilte opp. Det ble det delt ut flere tusen donorkortbrosjyrer fra stand og butikkene på senteret denne uken, og temaet ble godt tatt i mot fra både kunder og ansatte.

Norwegian Outlet (Vestby) og Storo Storsenter (Oslo) markerte også dagen med stands hvor representanter fra Stiftelsen Organdonasjon og frivillige deltok. Butikkene på sentrene fikk utdelt donorkortbrosjyrer til sine kunder.

ANNONSERING

I samarbeid med CC Vest ble det laget annonser med

kampanjemotivet ”LOVE, LIVE, GIVE, DONATE” som kom på trykk i følgende aviser og blader: Aften-Aften, Budstikka, D2, A-magasinet, og Finansavisen. En artikkel om lungetransplanterte Marianne Moe og temaet organdonasjon kom på trykk i senteravisen. Informasjon om kampanjen ble lagt på CC Vest sine hjemmesider og Facebookside, som har 7- 8.000 besøkende hver uke. Kampanjeelementene ble vist på storskjerm i 2. etg. på senteret, og store ballongdekorasjoner med vår logo pyntet opp.

En rekke aviser og blader sa seg villige til å trykke vår egen Valentinsannonse ”I give you my heart” kostnadsfritt for oss. Det er vi takknemlige for, da vi selv ikke har midler til dette. I annonsen står det: ”14. februar er det Valentinsdagen. Gi bort det fineste hjertet du har. Ditt eget. Bli organdonor”. Håpet er at kontrasten til alle andre Valentinsbudskap skal oppleves som sterkt, og at budskapet av den grunn får lesernes oppmerksomhet.

REKLAMEFRIE DAGER

I følge kringkastingsforskrift § 3-3 er det ikke tillatt å sende reklameinnslag på langfredag, 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag. På disse dagene har TV2, TV Norge og en rekke radiokanaler bestemt seg for å synliggjøre det omfattende frivillige ideelle arbeidet som gjøres på en lang rekke felter i landet vårt. Dette har vært og er en unik mulighet for oss til å få vist filmen ”Vi har gjort det lettere” og radiospotten ”Si JA til organdonasjon” kostnadsfritt. Filmen er laget av studenter ved Universitetet i Bergen. Radiokanalene P4, P5, Radio Norge, Radio 1 og The Voice sendte radiospotten under ”Reklamefrie dager” i 2013 med oppfordring om å si ja til organdonasjon. Alle medlemmene til Norsk Lokalradio Forbund ble oppfordret til å sende radiospotten via deres hjemmesider. I tillegg ble informasjon om Stiftelsen Organdonasjon lagt ut på nettet.

SAMARBEID OG INNTEKTSGIVENDE ARBEID

Organdonasjon har lenge engasjert en hel befolkning. Stiftelsen Organdonasjon har opparbeidet seg bred kompetanse i hvordan dette temaet kommuniseres på best mulig måte.

Temaet organdonasjon er forbundet med mye godt. Det dreier seg om å redde andre menneskers liv, og nordmenn flest sier i dag ja til organdonasjon. Det er med stolthet befolkningen velger å fylle ut et donorkort, si ja og dele dette med de rundt seg. Dette ser vi spesielt i sosiale medier.

Denne positive holdningen er blant annet et resultat av godt informasjonsarbeid som har gjort befolkningen trygge på temaet. Dette er et kontinuerlig arbeid, og stadig nye ideer og prosjekter dukker opp. Da er det synd at mye må skrinlegges da midlene ofte ikke strekker til.

I dag er statsstøtten grunnlaget for vår virksomhet, men dessverre har dette bidrag stått stille i flere år. Derfor er det vesentlig å skaffe andre inntektskilder, så temaet kan nå bredere ut enn det gjør i dag.

BEDRIFTSSAMARBEID

Et samarbeid med Stiftelsen Organdonasjon kan styrke din bedrifts omdømme, skape engasjement hos de ansatte, og redde liv og forbedre livskvalitet. Vi er overbevist om at den bedriften som velger å samarbeide med oss vil bli lagt merke til. Sammen kan vi skape gode assosiasjoner og positive verdier.

Vi er en liten organisasjon med en viktig sak, og vi har oppnådd god synlighet i det offentlig rom. Saken får stor oppmerksomhet i media. Vi drifter i dag en av landets største Facebook-sider med rundt 250 000 engasjerte tilhengere, og har opparbeidet oss stor kunnskap om bruk av sosiale medier.

Et samarbeid kan arte seg på mange måter, for eksempel:

- Økonomisk støtte
- Distribusjon av donorkort
- Felles kampanjer/happenings
- Gi en andel av salg/omsetning
- Frivillig arbeid/pengeinnsamling
- Lag-deltagelse i et idrettsarrangement, eller annet
- Utveksling av kunnskap og tjenester

I de senere årene har vi brukt tid på å etablere kontakt med bedrifter med det formål å få til et gjensidig samarbeid. Vi har en god og gjennomarbeidet strategi som ligger til grunn for et hvert samarbeid, og har tro på gode avtaler og kreative ideer som vil styrke begge parter.

Sammen kan vi redde liv!

Samarbeid med Grønt Punkt

I 2013 inngikk vi et samarbeid med Grønt Punkt under metaforen ”Resirkulering gir liv”. For noen år tilbake introduserte vi resirkuleringsmetaforen som motiv på T-skjorter til stor suksess, og ”Pant 7 liv” og ”Resirkuler meg” ble raskt svært populære. Denne metaforen blir også ofte brukt i Europa. Det var derfor naturlig å inngå et samarbeid med en organisasjon som nettopp arbeider med resirkulering.

Høsten 2013 dekket Grønt Punkt annonser i A-magasinet og VG. Vi viste annosen på Facebook, og den fikk flere tusen ”likes” og ble delt av mange.

Vi fikk imidlertid noen få reaksjoner fra enkelte som følte at metaforen kan hentyde til at organer er avfall. Dette i sterk kontrast til den fantastiske gaven organdonasjon er. Dette er reaksjoner vi tar svært alvorlig. I et bedriftssamarbeid er det naturlig at sponsor ønsker å profilert sitt produkt og fremmet sin sak. Erfaringene fra denne kampanjen viser at vi beveger oss på en farlig grense for kommersialisering av et meget følsomt tema. Av forskjellige grunner ble vi enige om å avslutte samarbeidet ved utgangen av året.

Engasjement

Det er flere som velger å sette fokus på organdonasjon ved større eller mindre arrangementer. Stian Vikra er et flott eksempel på et enkeltindivids engasjement. I 2008 bestemte han seg for å svømme over den Engelske Kanal, og samtidig sette fokus på Stiftelsen Organdonasjon og vårt arbeid. Han er etter hvert blitt en av Norges beste havsvømmere. I 2012 svømte han over Boknafjorden.

- Så lenge jeg kan skape økt bevissthet rundt organdonasjon, er "Svøm for livet" en suksess, uansett personlige mål eller mestringsopplevelser, sier Vikra.

Vikras engasjement begynte da fetteren hans stod på venteliste for et nytt hjerte; En vanskelig tid, full av usikkerhet. Nå oppfordrer han alle til å ta stilling til organdonasjon.

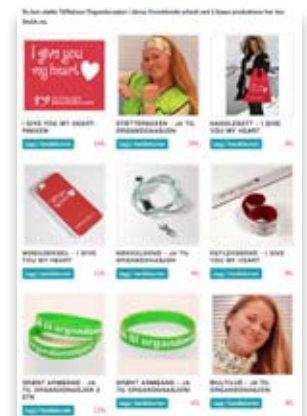
- Det står i dag flere hundre mennesker på venteliste for livreddende organer. Det er brødre, søstre, mammaer og pappaer som venter. Ved å si ja kan du redde liv, avslutter Vikra.

I 2013 gjennomførte han to store svømmeturer. Den første var Mjøsa på langs. Det var første gangen det er blitt gjort, og pågangen fra media var stor. Tur nummer to gikk på langs av Lysefjorden. Det resulterte i 35 avisopplag, 4 TV-innslag og 6 radiointervjuer. I tillegg var det stor interesse i sosiale medier. Han engasjerer mennesker rundt seg, og setter søkelyset på organdonasjon. Dette er vi veldig takknemlig for.

Nettbutikk

Befolkningen har lenge etterspurt muligheten til å kjøpe effekter som viser at de støtter saken. I 2013 ble dette gjort mulig gjennom et samarbeid med DraUt.no, en nettbutikk som forhandler sports- og fritidsartikler. Det er ingen administrasjonskostnader forbundet med denne avtalen, og fortjeneste går uavkortet til Stiftelsen Organdonasjon. Her kan man blant annet kjøpe donorarmbånd, refleksevest, mobildeksel og handlenett.

Ønsker man sin helt personlige T-skjorte, kan denne kjøpes fra Spreadshirt. Under siden Organdonasjon ligger det en rekke motiv knyttet opp til temaet, og man kan velge mellom mange farger og modeller. Overskuddet går til vår virksomhet.

Fastgiverordning

Vi vet at godt informasjonsarbeid fører til at flere sier ja til organdonasjon. Dette har vi flere eksempler på. Det er ingen tvil om at jo mer temaet synes i befolkningen, jo flere sier ja, og flere liv blir reddet. Det er de som opp gjennom årene har kontaktet oss med spørsmål om å kunne gi faste beløp i måneden, slik man er vant til fra mange av de store organisasjonene. Å legge til rette for denne muligheten, er omfattende og kostbar, men da interessen for å bli fastgiver stadig øker, ser vi nå at tidspunktet er riktig for å igangsette dette prosjektet. Vi har derfor inngått et samarbeid med Profundo, som har gode og etablerte systemer, og i 2014 vil muligheten for å bli fastgiver foreligge. På denne måten vil vi kunne styrke informasjonsarbeidet.

Gaver og minnegaver

Intet tap er så stort som å miste en av sine kjære. Midt i det meningsløse vil det for mange føles meningsfylt å kunne hjelpe andre, og mange har opplevd det som en trøst i sorgen og vite at en gave til oss kan redde andres liv.

Det er også de som velger å gi en gave til oss i forbindelse med jubileer, eller det er bedrifter som velger å gi oss enkeltbeløp. Noen gir et beløp over mobiltelefonen ved å sende en SMS med "hjerte" til 2490, kr 80,-. Dette er viktige bidrag til informasjonsarbeidet, og i 2013 mottok vi totalt kr 197 544,- i små og store gaver.

STIFTELSENS DRIFT OG ØKONOMI

I 2013 mottok Stiftelsen Organdonasjon et driftstilskudd på kr 5 000 000,-, tilsvarende de to foregående år. Midlene bevilges over Statsbudsjettet og fordeles av Helsedirektoratet, som vi også rapporterer til. Statstilskuddet utgjør vår basisfinansiering. Temaet organdonasjon er noe som opptar stadig større del av befolkningen, og engasjementet er økende. Derfor blir det et problem når bevilgede midler ikke øker i takt med engasjementet. Spennende samarbeid og prosjekter må velges bort på grunn av stillstand i bevilgede midler. Vi har likevel opprettholdt et høyt aktivitetsnivå med god bruk av kostnadseffektive kanaler og god støtte fra leverandører og samarbeidspartnere.

Vårt aktivitetsregnskap for 2013 viser et aktivitetsresultat på kr 553 743,-. Overskuddet begrunnes i hovedsak med et høyt beløp relatert til refusjon av sykepenges. Regnskapet viser videre at kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet er på rundt 70 %. Et viktig spørsmål å stille seg, er om denne bruken av midler på formålet har gitt effekter. Å måle effekten av informasjonsarbeidet er vanskelig, men vi kan måle engasjement, pressedekning og antall donorkort delt ut og applikasjoner lastet ned. Et annet viktig måltall er å måle de endelige donasjonstallene og avslagsprosenten, der Norge hveder seg i tet i Europa. Godt informasjonsarbeid er et viktig bidrag til gode resultater.

Styret bekrefter grunnlaget for fortsatt drift. Av stiftelsens egenkapital pr. 31.12.2012 på kr 1 370 017,- er iht. Vedtektene kr 50 000,- bundet stiftelseskapital. Styrets leder mottok et honorar på kr 170 490,-. Stiftelsen forurenser ikke det ytre miljø.

Det er ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Stiftelsen Organdonasjon leier lokaler av Heggedal og Hollie ANS på Frognerstranda 4. Arbeidsmiljøet anses som godt. Sykefraværet var på 19 %. Det høye sykefraværet skyldes kronisk sykdom.

LIKESTILLING

Stiftelsen har en innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Administrasjonen består av fem kvinner og to menn. Styret består av to kvinner og tre menn.

REGNKSAPSAVLEGGELSE

Regnskapet gir et riktig bilde av selskapets økonomiske situasjon.

VÅRE UTFORDRINGENE

Nei-andelen øker mens Stiftelsen Organdonasjon blir bedt om å finne sponsorer til informasjonsarbeidet.

Transplantasjonsvirksomheten i Norge er et flaggskip og noe vi virkelig kan være stolte av. Men det blir ingen transplantasjoner uten donasjoner. Organdonasjon er en forutsetning for virksomheten, på lik linje som sykehus, leger og medisiner.

Stiftelsen Organdonasjon arbeider for å få befolkningen til å si ja til organdonasjon. Vi har blant annet opparbeidet oss høy kompetanse innen markedsføring innen sosiale medier, og drifter i dag en av landets største Facebookgrupper med rundt 250 000 tilhengere.

FLERE SIER "NEI"

Tall fra 2013 viser at færre sa ja til organdonasjon, enn året før. Det ble et avslag ved hvert tredje tilfelle der donasjon var aktuelt. Siden 2011 har nei-andelen sunket betraktelig, for nå i 2013 legges seg på et nivå tilsvarende andre land i Europa. Vi er ikke lenger best, og vi vet at vi kan bedre.

Vi er overbevist om at godt informasjonsarbeid er en av nøkkelfaktorene til høy donasjonsrate. Dette sammen med godt kvalifisert personell og god organisering ved donorsykehusene.

Donorsykehusene gjør et godt og viktig arbeid, noe som har resultert i en jevn økning i antall potensielle donorer. Likevel har ikke dette gitt flere donorer. Vi mener svaret blant annet ligger i antallet som sier nei.

God og trygg informasjon om temaet gir flere donorer. Begrunnelsen for denne påstanden er veksten i antall donorer gjennom årene Stiftelsen Organdonasjon har bedrevet sitt informasjonsarbeid, og spesielt på resultatene etter "Livet på vent", som ble vist vinteren 2011. "Livet på vent" fulgte pasienter på venteliste og frem til transplantasjonen. Skal vi opprettholde dette gode nivået, må temaet stadig være godt synlig i samfunnet. Det er det ikke i dag, og resultatet blir deretter.

FORUTSETNINGENE

Helsedirektoratet har oppfordret Stiftelsen Organ-

R FREMOVER

donasjon til å skaffe midler fra næringslivet i form av sponsoravtaler som et tillegg til den grunnfinansieringen som bevilges over Statsbudsjettet. Sponsorarbeid er langsiktig arbeid, og vårt Representantskap har stilt spørsmål ved om det er riktig at vi skal bruke årsverk på å skaffe midler, årsverk som kunne vært benyttet til informasjonsarbeid? Er det riktig at næringslivet skal ta ansvar for en del av et allerede etablert behandlingstilbud, og en forutsening for at dette tilbudet opprettholdes? Uten donasjoner blir det ingen transplantasjoner. Imidlertid anser vi sponsorstøtte som et viktig tillegg til en allerede forutsigbar og god grunnfinansiering som følger behovsutviklingen.

BEMANNINGEN

Befolkningens forventning til umiddelbar respons og bred tilstedeværelse, samt stadig flere samarbeidsprosjekter, har stilt høye krav til en stabil og tilstrekkelig bemanning. Da mye av vår virksomhet har vært bygget på "sannhetsvitner" i form av transplanterte, har vi også satt oss i en sårbar situasjon mht sykefravær. De senere årene har virksomheten hatt store bemanningsutfordringer, og en god nok bemanning som "tåler" sykefravær, er vesentlig. Vi er dessverre ikke der i dag, og staben har et meget høyt arbeidspress.

AKTIVITETENE

Vår økonomiske situasjon er i dag utfordrende. Donorkortet, som er et synlig bevis på at du sier ja, og et viktig middel for å få frem samtalen, blir distribuert til langt færre adresser enn tidligere. Til Donasjonsdagen, som er et etablert arrangement som mobiliserer stadig flere frivillige, brukte vi samme materiell som året før, og vi har valgt bort trafikplakater.

Midler fra ExtraStiftelsen har gjort at vi har kunnet realisere en rekke prosjekter vi ikke hadde klart innenfor grunnfinansieringen. Blant annet har vi fått midler til å prosjektet "Inni er vi alle like", som retter seg mot ikke etniske nordmenn. De har støttet barneboken "Pappa må

3 viktige faktorer for å øke donasjonsraten:

- Styrking av Stiftelsen Organdonasjon sitt informasjonsarbeid
- Donorleger og sykepleiere med tid og kunnskap på donorsykehusene
- Nok kapasitet til transplantasjoner på OUS, Rikshospitalet

Slik vil tilgangen på organer øke og flere menneskeliv reddes.

ha nytt hjerte", og de står bak prosjektet "Frivillige undervisningskonsulenter", som er transplanterte som underviser i videregående skole.

For 2014 søkte vi ExtraStiftelsen om ny undervisningsfilm, om oversettelse av "Pappa må ha nytt hjerte", om skoloring og motivering av apotekansatte og om videreutvikling av prosjektet "Frivillige undervisningskonsulenter". Vi søkte også om midler til nye måter å kommunisere på, i digitale plattformer.

Dessverre har ingen av disse prosjektene blitt godkjent. Vi har tidligere fått signaler fra ExtraStiftelsen om at de anser store deler av vårt arbeid om en statlig oppgave. Lotteritilsynet og Kulturdepartementet har kommet med nye retningslinjer som antyder at de som mottar midler må være godkjent som en lotteriverdig organisasjon. Organisasjoner som ikke har medlemmer vil mest sannsynlig ikke bli godkjent. Dette forteller oss at muligheten i fremtiden med å få gjennomført gode prosjekter med støtte fra ExtraStiftelsen, er høyst usikker.

FREMTIDEN

Vi vet at økt informasjonsvirksomhet også gir økt donasjonsrate. Jo større grad av god informasjon om temaet, desto flere ja til organdonasjon. Befolkningens ja, vil igjen være med på å sikre tilgangen på organer slik at de pasientene som venter på en transplantasjon, får hjelp i tide.

Organdonasjon er avgjørende for å kunne tilby den livredende behandling transplantasjon er. Første skritt mot å få gjennomført denne livredningen, er at befolkningen har nok informasjon om temaet og tar et positivt standpunkt. Vi håper på økt forståelse fra staten for vår viktige rolle i arbeidet med å øke donasjonsraten, og at de beste forutsetninger legges til grunn for vår virksomhet.

Oslo, 27.05.2014 for styret i Stiftelsen Organdonasjon

Gisle Nødtvedt
Styreleder

Lars Skar

Halvor Brandt

Trude Linja

Åshild Nymo

Aktivitetsregnskap 2013

	Note	2013	2012
ANSKAFFEDE MIDLER			
Tilskudd			
Offentlige tilskudd	4	5 000 000	5 000 000
Andre tilskudd	4	315 700	110 000
Sum tilskudd		5 315 700	5 110 000
Innsamlede midler, gaver, mv			
Minnegaver	4	133 934	165 617
Andre gaver	4	63 610	28 530
Sum Innsamlede midler, gaver		197 544	194 147
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter			
Aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål	4	22 050	85 211
Sum opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		22 050	85 211
Finans- og investeringsinntekter		25 234	30 058
Andre inntekter	4	374 626	253 841
SUM ANSKAFFEDE MIDLER		5 935 154	5 673 257
FORBRUKTE MIDLER			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Kostnader til innsamling av midler	2	52 154	51 588
Kostnader til anskaffelse av midler		657 634	697 488
Sum kostnader til anskaffelse av midler	2, 5, 6	709 788	749 076
Kostnader til organisasjonens formål			
Tilskudd, bevilgninger, mv til oppfyllelse av organisasjonens formål			
Bevilgninger og overføringer			
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet			
Undervisning og foredrag		389 314	392 344
Arrangementer		751 621	985 231
Informasjon		2 422 716	2 653 546
Samfunnspolitisk arbeid		170 755	181 145
Sum kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet	2, 5, 6	3 734 406	4 212 266
Sum kostnader til organisasjonens formål		3 734 406	4 212 266
Administrasjonskostnader	2, 5, 6	955 217	1 022 005
SUM FORBRUKTE MIDLER		5 399 411	5 983 346
AKTIVITETSRESULTAT		535 743	-310 089
Tillegg/reduksjon i formålskapitalen (disponering)			
Annen formålskapital		535 743	-310 089
Netto endring formålskapital		535 743	-310 089

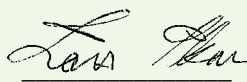
Balanse

	Note	2013	2012
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Forskning og utvikling		21 394	0
Sum immaterielle eiendeler	8	21 394	0
Varige driftsmidler			
Finansielle anleggsmidler			
Sum anleggsmidler		21 394	0
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		70	15 000
Andre fordringer		142 042	315 700
Sum fordringer		142 112	330 700
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	2 063 050	1 712 163
SUM EIENDELER		2 226 556	2 042 863
FORMÅLSKAPITAL OG GJELD			
Formålskapital			
Grunnkapital			
Grunnkapital	3	50 000	50 000
Sum innskutt egenkapital		50 000	50 000
Opptjent egenkapital			
Annen formålskapital	3	1 320 017	784 274
Sum opptjent formålskapital		1 320 017	784 274
Sum formålskapital		1 320 017	834 274
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		163 246	147 098
Skyldige offentlige avgifter		331 630	312 379
Annen kortsiktig gjeld		361 664	749 112
Sum kortsiktig gjeld		856 539	1 208 589
Sum gjeld		856 539	1 208 589
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		2 226 556	2 042 863

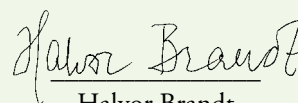
Oslo, 31.12.2013 / 27.05.2014, Stiftelsen Organdonasjon

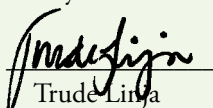
Gisle Nødtvedt
Styreleder

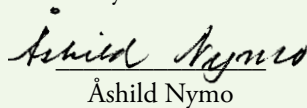
Lars Skar
Styremedlem

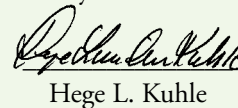
Halvor Brandt
Styremedlem

Trude Lirya
Styremedlem

Åshild Nymo
Styremedlem

Hege L. Kuhle
Daglig leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998. Det er utarbeidet etter God regnskapsskikk (F) for ideelle organisasjoner. Aktivitetsbasert regnskapsoppstilling er benyttet.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifiseringen av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over gjenværende levetid.

Langsiktige fordringer og gjeld vurderes til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring. Enkelte poster er vurdert etter andre regler, og redegjøres for nedenfor.

INNTEKT

Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet. Tilskudd inntektsføres i den perioden de gjelder. Dersom det er knyttet tilbakebetalingsvilkår til bevilgingen er ubenyttet tilskudd bokført som gjeld.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en spesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

NOTE 3 FORMÅLSKAPITAL

	01.01	Tilført	Benyttet	Pr 31.12
Grunnkapital	50 000			50 000
Formålskapital med eksterne bindinger	0	0	0	0
Formålskapital med selvpålagte bindinger	0			0
Annen formålskapital	784 274	535 743	0	1 320 017
SUM	834 274	535 743	0	1 320 017

FORDELING AV FELLESKOSTNADER

Iht god regnskapsskikk (F) for ideelle organisasjoner er felleskostnader i Norge fordelt på en rimelig, pålitelig og konsistent måte mellom aktivitetene. Dette gjelder i det alt vesentlige lønns- og personalkostnader. Til grunn for fordelingen ligger tidsbruk pr ansatt på de forskjellige aktivitetene.

SKATTER

Organdonasjon er en ideell organisasjon som er unntatt skatteplikt etter skattelovens § 2-32.

NOTE 2 LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE M.M.

	2013	2012
Lønn, feriepenger	2 882 891	2 639 470
Refusjon sykepenger	-735 153	-112 116
Arbeidsgiveravgift	351 459	423 538
Pensjon	222 347	224 489
Andre personalkostnader	77 154	51 446
Sum Personalkostnader	2 798 698	3 226 828

I 2013 var det gjennomsnittlig 7 årsverk, i 2012 var tilsvarende tall 7.

Det er for 2013 betalt lønn til styreleder på kr 170 490,-. Det er ikke gitt lån til ledende ansatte eller styrets medlemmer.

REVISOR

Det er kostnadsført revisjonshonorar for perioden med kr 47 875,- inkl mva, tilsvarende tall i 2012 var kr 48 343,-.

OTP

Stiftelsen er omfattet av lov om obligatorisk tjenestepensjon. Stiftelsens medarbeidere som omfattes av loven er medlemmer av ytelsesbasert tjenestepensjon som dekker lovens krav.

NOTE 4 TILSKUDD OG GAVER

Stiftelsen har mottatt kr 5 000 000,- i tilskudd fra Helse-
direktoratet samt kr 315 700,- fra Extrastiftelsen.

Små og store gaver i det vesentlige knyttet til minnegaver
utgjorde kr 197 544,-.

I operasjonelle inntekter ligger det diverse salgsaktivitet
knyttet opp mot stiftelsens formålsaktiviteter.

Av andre inntekter utgjør momskompensasjon for frivillige
organisasjoner kr 292 513,-.

NOTE 5 SENTRALE NØKKELTALL

Ideelle organisasjoner har et annet formål enn tradisjonelle
virksomheter, de skal skape nytte for formålet, målgruppen.
De tre nøkkeltallene formålsprosent, innsamlingsprosent og
administrasjonsprosent gir informasjon om hvordan stiftel-
sen forvalter sine midler til beste for målgruppen.

Nøkkeltall	2013	2012
Formålsprosent	69,2 %	70,4 %
Innsamlingsprosent	73,6 %	73,4 %
Administrasjonsprosent	17,7 %	17,1 %

Formålsprosent: Midler anvendt på formålsaktivitet i
forhold til de totale kostnader.

Innsamlingsprosent: Andelen midler disponible til for-
målsaktivitet. Dette taller regnes fra alle midlene som ble
samlet inn minus kostnader knyttet til selve innsamling

Administrasjonsprosent: Midler anvendt på administra-
sjon i forhold til de totale kostnader.

NOTE 6 KOSTNADER ETTER ART

Kostnader etter art fordelt etter regnskapslovens tradisjon-
elle oppstillingsplan:

	2013	2012	2011
Personalkostnader	2 798 698	3 226 828	2 270 012
Andre driftskostnader	2 627 194	2 752 951	2 954 715
Finanskostnader	2 495	3 567	4 519
Sum kostnader	5 428 386	5 983 346	5 229 245

NOTE 7 BUNDET BANKINNSKUDD

På skattetrekkkonto er det bundet kr 247 887,37 til
dekning av skattetrekk. Innskuddet dekker stiftelsens
forpliktelser.

NOTE 8 ANLEGGSMIDLER

	Nettside
IB	-
Tilgang	24 070
Avgang	
Akk. avskrivning	2 676
UB	21 394
Årets avskrivninger	2 676
Levetid / avskrivningssats	3 år / 33,33 %

Hvordan fordelte vi midler til formålet i 2012?

Undervisning og foredrag:	392 344,-
Arrangementer:	751 621,-
Informasjon:	2 422 716,-
Samfunnspolitisk arbeid:	170 755,-

Til representantskapet i Stiftelsen Organdonasjon

REVISORS BERETNING FOR 2013

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Organdonasjon som viser et positivt aktivitetsresultat på kr. 535 743. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Organdonasjon per 31. desember 2013 og av organisasjonens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, den 12. juni 2014

For Systemrevisjon AS

Sahidur Rahman
registrert revisor

FAKTA OM ORGANDONASJON OG TRANSPLANTASJONER

I perioden 1969 og frem til utgangen av 2013 har det vært foretatt 10 052 organtransplantasjoner ved Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, hvorav 2770 er med nyrer fra levende givere. (Kilder: OUS, Rikshospitalet og Scandiatransplant)

Tabell I

Organdonasjon fra avdøde givere i Norge i årene 2004 – 2013

År	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
Antall meldte potensielle donorer fra landets donorsykehus	187	185	187	205	236	243	238	283	235	271
Antall gjennomførte donasjoner	90	76	76	94	98	102	102	127	117	111
Netto antall donasjoner per mill. innbyggere (PMI)	19,6	16,2	16,3	19,9	20,8	21,1	20,8	25,6	23,16	21,97
% - andel nei til donasjon	26	33	28	23	29	26	28	21	17	28

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

En av tre sa nei til organdonasjon i 2013, der dette spørsmålet kom opp på sykehuset. Har ikke den avdøde selv tatt stilling, blir det opp til de pårørende å avgjøre. Etter en markant nedgang i antallet som sa nei de to årene etter TV serien "Livet på vent", er vi nå tilbake til "normalen" og på linje med de fleste land i Europa. Vi er ikke lenger blant de beste, men resultatene fra 2011 og 2012 viser at vi kan. God

informasjon som når bredt ut i befolkningen, gir resultater. Dette fører til at flere sier ja og deler dette med sine nærmeste. Vi tror mange av avslagene skyldes mangel på kunnskap og usikkerhet om den avdødes vilje. Nettopp derfor er det viktig at så mange som mulig tar stilling til organdonasjon, og snakker om det med familien.

Tabell II

Antall pasienter på ventelistene pr. 31.12. i årene 2004 – 2013

År	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
Hjerte	4	9	8	4	4	11	11	16	13	17
Hjerte/lunge	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1
Dobbel lunge	30	30	30	26	27	49	39	36	43	52
Singel lunge	15	18	10	11	4	5	3	3	0	0
Lever	4	7	9	12	7	12	9	11	17	12
Nyrer	159	174	225	196	177	173	220	188	198	247
Nyre/bukspyttkjertel	10	6	7	10	15	6	4	5	9	19
Bukspyttkjertel	0	0	1	0	2	0	0	3	8	12
Øy-celler	4	2	1	4	4	11	19	18	8	5
Totalt	226	247	292	264	241	268	305	281	297	365

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

Norge har blant de korteste ventelister og ventetider i verden. Likevel har ventelisten ikke vært så lang som ved utgangen av 2013. Det er spesielt ventelisten for nyrer som

øker. Det er stadig flere som behøver nyre. Økt behov for nyre henger blant annet sammen med økt forekomst av diabetes i befolkningen.

Tabell III

Antall organtransplantasjoner i årene 2004 – 2013

År	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
Hjerte	34	28	32	35	36	26	30	29	32	35
Hjerte/lunge	0	1	0	0	3	0	1	1	0	0
Hjerte/lunge/lever	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Hjerte/lever	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Hjerte/nyre (avdød giver)	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Dobbel lunge	11	18	20	26	26	24	30	27	26	32
Singel lunge	0	1	4	2	1	0	1	0	2	0
Lever	45	37	61	71	76	81	88	86	100	107
Lever/nyre (avdød giver)	4	1	1	0	3	0	1	3	0	2
Nyrer (avdød giver)	158	130	125	160	168	172	164	210	201	178
Nyrer/bukspyttkjertel	8	10	6	14	9	16	14	16	17	19
Bukspyttkjertel	2	1	0	0	1	0	1	4	11	20
Øy-celler	9	6	4	6	6	5	6	8	8	5
Sum	271	234	253	315	329	325	337	384	397	401
+ nyretransplantasjoner fra levende givere	95	87	80	86	98	104	83	73	81	68
Totalt	366	321	333	401	427	429	420	457	478	469

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

Vi kan glede oss over en liten økning på flere organer, men på nyrer ser vi en stor nedgang både fra levende- og avdød giver. Selv om mange nyrepasienter kan gå i dialyse i ventetiden, er dette for flere meget belastende. Dialyse koster samfunnet 10 ganger mer enn hva en transplantasjon koster.

På lengre sikt er dette en stor samfunnsøkonomisk utfordring. Den gevinsten en nyretransplantasjon vil ha for samfunnsøkonomien og for livskvaliteten for hver enkelt pasient, er udiskutabelt positiv.

Tabell IV

Antall donasjoner av nyrer fra levende givere i årene 2004 – 2013

År	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
Antall donorer	95	87	80	86	98	104	83	73	81	68

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

De fleste nyretransplantasjoner utføres med nyrer fra avdøde givere. Regjeringen har satt et mål om at 40 % av nyretransplantasjonene skal være med nyre fra levende giver. Såkalt "familiedonasjon" betyr at levende personer kan gi en av sine to friske nyrer til et familiemedlem eller

en nær venn. I 2013 var 25 % av nyredonasjonene fra levende givere mot 27 % i 2012, en uheldig nedgang, og langt fra regjeringens mål om 40 %. Behovet for nyretransplantasjoner øker, og det er helt avgjørende at nok ressurser til utredning og transplantasjon avsettes i takt med dette.

Tabell V

Antall donasjoner av nyre fra levende giver (PMI)* i de nordiske land i 2008 – 2013

* PMI = Per million innbyggere

År	08	09	10	11	12	13
Danmark	13,5	16,3	18,4	18,0	13,5	18,74
Sverige	14,8	17,6	17,9	19,5	16,3	15,74
Norge	20,5	21,5	16,9	14,7	16,3	13,46
Finland	1,7	1,1	2,0	2,4	2,0	2,39

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

Tidligere var Norge et foregangsland på transplantasjon med nyre fra levende giver, og mange andre land valgte å kopiere den "Norske modellen". Det er derfor med bekymring vi ser at tallene har falt. Familiedonasjoner er et viktig tiltak for å imøtekomme den stadig økende etterspørselen etter nyrer.

Tabell VI

Antall organdonasjoner fra avdød giver (PMI)* i de nordiske land i årene 2004 – 2013

* PMI = Per million innbyggere

År	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13
Norge	19,6	16,5	16,3	20,0	20,8	21,1	20,8	25,6	23,3	21,97
Finland	21,0	16,2	20,7	17,2	15,2	17,6	17,1	17	19,7	17,47
Sverige	13,7	14,2	15,0	14,5	16,5	13,7	12,5	15,1	14,8	15,74
Danmark	11,9	11,6	11,4	13,2	11,9	13,9	12,9	12,9	12,8	10,16

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

På tross av en tilbakegang i 2013, ligger Norge fortsatt på topp i Norden. Vi har et godt system i Norge som flere land

ser til. I Norge anser vi alle som potensielle organgivere, og skal alltid spørre etter avdødes vilje, der det er aktuelt.

Tabell VII

Antall donasjoner med organer fra avdøde givere i forskjellige land (PMI)*

* PMI = Per million innbyggere

År	2012	2013	Kilde
Spania	35,1	35,12	International registry in organ donation and transplantation
Kroatia	34,3	32,40	Eurotransplant Foundation
Belgia	29,0	27,40	Eurotransplant Foundation
USA	25,9	25,99	International registry in organ donation and transplantation
Frankrike	25,2	25,50	Agence de la biomédecine
Italia	20,2	22,23	International registry in organ donation and transplantation
Østerrike	22,6	22,10	Eurotransplant Foundation
Norge	23,3	21,97	Scandiatransplant
Slovenia	22,4	21,90	Eurotransplant Foundation
Storbritania	18,0	20,77	International registry in organ donation and transplantation
Finland	19,7	17,47	International registry in organ donation and transplantation
Australia	15,6	16,90	International registry in organ donation and transplantation
Sverige	14,8	15,74	Scandiatransplant
Polen	16,0	15,43	Poltransplant
Nederland	14,0	15,20	Eurotransplant Foundation
Luxemburg	7,6	14,90	Eurotransplant Foundation
Sveits	12,0	13,70	International registry in organ donation and transplantation
Tyskland	12,5	10,70	Eurotransplant Foundation
Danmark	12,8	10,16	Scandiatransplant

Kommentarer fra Stiftelsen Organdonasjon:

Spania har befestet sin posisjon som verdensledende på organdonasjon og transplantasjon. De har et meget godt system, hvor det satses stort på bemanning ved donor-sykehusene og god folkeopplysning. De har ingen form for register, men tar samtalen opp med de pårørende der det er aktuelt. Da spør de om avdødes holdning. I Norge jobber

vi også etter samme system, men det satses i mye mindre grad på informasjon og bemanning. Kroatia adobterte for få år tilbake ”Den Spanske modell”, og har på kort tid markert seg med en høy donorrate. Størrelsen på satsingen speiles i resultatet. Dette kan vi også klare i Norge såfremt det satses mer.

**STIFTELSEN
ORGANDONASJON**

Frognerstranda 4
0250 Oslo
Telefon: 21 04 34 00

E-post: post@organdonasjon.no
Internett: www.organdonasjon.no
Organisasjonsnummer: 877 536 742

